

Канама Н. Окано*
(Градски универзитет за стране студије у Кобеу)**

ИМЕНИЧКА И ГЛАГОЛСКА ПРОБЛЕМАТИКА У ДЕЛИМА АКАДЕМИКА МИЛКЕ ИВИЋ

Овај рад је посвећен кратком прегледу неких од радова академика Милке Ивић у част стогодишњице њеног рођења. Као што је већ познато, академик Милка Ивић бавила се обимним темама које обухватају не само српскохрватски/српски језик, већ и друге словенске и индоевропске језике. Њена најважнија научна достигнућа детаљно су обрађена у књизи *Лингвистика Милке Ивић* (2008), али овде ћемо покушати да укажемо на неке друге аспекте њеног рада, оне који се тичу именица и глагола, посебно категорије броја, граматичког рода и глаголског вида. Посебно ћемо обратити пажњу на следеће предности: (1) радови академика Милке Ивић служе као узор при анализи различитих појава у другим словенским и несловенским језицима; (2) њени радови се могу применити у настави српског као страног језика, будући да нам дају адекватне одговоре на питања о српској граматици која страни студенти често имају приликом учења српског језика.

Кључне речи: академик Милка Ивић, именица, глагол, број, род, глаголски вид.

1. На скупу организованом поводом 100 година од рођења академика Милке Ивић, ја сам био, највероватније, једини излагач који није имао ту срећу да се упозна са њом лично. Пошто сам своју славистичку каријеру почео после њене смрти, познајем је само из њених књига и радова, чије ми поновно читање увек даје нове идеје и инспирацију за даље проучавање словенских језика. Мој први сусрет са делом академика Милке Ивић десио се још у студентским данима, када сам у Универзитетској библиотеци случајно нашао и узео јапански превод њене чувене књиге *Pravci u lingvistici* (Ивић 1974б). Тад је већ било прошло више од три деценије од издања јапанског превода наведене књиге, али је још увек била један од ретких и актуелних приручника из историје опште и теоријске лингвистике који је био доступан јапанским студентима. У

* okano_kaname@inst.kobe-cufs.ac.jp

** Рад је настао у оквиру истраживачког пројекта који финансира JSPS KAKENHI (број гранта JP21K13004).

том тренутку није ми ни пало на памет да ћу се бавити српским језиком и да ће доћи време када ћу упознати Професоркине радове написане на српском и на другим језицима. Упознавање са Професоркиним радовима десило се мало касније, када сам почео са изучавањем српског језика и читањем србокроатичке и србистичке литературе. Од тада њени радови инспиришу аутора овог текста и подржавају га у различитим тренуцима његове славистичке каријере. Њено лаконско, јасно и логично излагање засновано је на дубоком познавању теоријске лингвистике и славистике, које нам увек открива нове хоризонте општелингвистичких и славистичких питања. Многи од њених радова тичу се теоријских питања, али су увек пропраћени конкретним језичким примерима који потврђују адекватност њеног тумачења разматраних питања и примене различитих лингвистичких теорија. Сваки њен рад игра улогу путоказа који нас води у дубину проучавања конкретних језичких или културолошких тема.

Као што је општепознато, академик Милка Ивић се бавила опширним темама које обухватају не само проучавање српскохрватског/српског, већ и словенских и индоевропских језика (в. Марковић 2011). Главне теме њеног истраживачког рада детаљно су изложене у књизи *Lingvistika Milke Ivić*, коју су уредили академици Предраг Пипер и Милорад Радовановић (Пипер–Радовановић 2008). Пошто је наша тематска целина посвећена импликацији Професоркиних научних тема у савременој лингвистици, скренуо бих своју пажњу на оне које су ме највише инспирисале током мог досадашњег истраживачког рада.

2. Од бројних тема којима се бавила академик Милка Ивић издвојио бих тематске целине на које се односи именичка и глаголска проблематика. То су категорија рода, броја и глаголског вида. Кроз свој истраживачки рад академик Милка Ивић посветила је велику пажњу наведеним тематским целинама и у вези с тим објавила је поприлично велики број радова и приказа књига.

2.1. Морфолошком проблематиком именица, нарочито питањима категорије броја и рода, академик Милка Ивић се бавила од самог почетка свог рада. Неки од њених најзначајнијих радова из ове тематске целине су: *Relationship of Gender and Number in Serbocroatian Substantives* (Ивић 1963), *Tipovi imeničkog roda u srpskohrvatskom književnom jeziku* (Ивић 1966), *Obeležavanje imeničkog roda u (standardnom) slovenačkom jeziku upoređeno s odgovarajućom srpskohrvatskom situacijom* (Ивић 1968), *Izbrojivost onoga što imenica označava kao gramatički problem* (Ивић 1983а), *O rečima koje iskazuju ljudski stvor u najneodređenijem smislu* (Ивић 1995а), *Neka zapazanja o broju i rodu* (Ивић 1995б) и др. У тим радовима је детаљно размотрила различите аспекте проблематике везане за именице у српскохрватском и другим

словенским језицима и истовремено је предложила њихова лингвистичка решења. На пример, приликом анализе категорије броја приметила је да у обзир долази не само појмовна опозиција сингуларности и плуралности, већ и бројне конструкције код којих је сложенија морфолошка и синтаксичка ситуација. Проблематика граматичког рода најчешће се спомиње у оквиру анализе категорије броја, јер наведена категорија често утиче на селекцију морфолошког обележја именице и њеног атрибута. У Професоркиним радовима је навођен довољан број примера који су разноврсни и јасни, а нарочито корисни за стране читаоце који су заинтересовани за савладавање српског језика на напредном нивоу или који се баве проучавањем српског и других словенских језика. Ваљало би још приметити да је академик Милка Ивић сагледавала језичке појаве не само са синхронијског већ и са дијахро-нијског становишта. На пример, приликом анализе паукалних конструкција типа *йоследња йтри човека* закључила је да перцептивна граница мале мно-жине или паукала у српскохрватском језику пада иза броја четири. Овде она наводи историјске примере из Вуковог доба, односно разликовање паукал-ног *неколика човјека*, које подразумева „множину људи искључиво до 'пет'“ и плуралског *неколико људи*, које означава „множину 'пет' или нешто мало изнад тога“ (Ивић 1995б: 135), што сведочи да је у историји српског језика постојало морфолошко разликовање паукалне и плуралне семантике и да се то обележавало помоћу морфолошких средстава. Можемо без сумње да кажемо да се у њеним радовима могу наћи одговори на питања или решења недоумица која се често појављују код оних који нису изворни говорни-ци српског језика. Кроз читање Професоркиних радова можемо да сазнамо како се понаша граматички род у српском језику и каква морфолошка сред-ства користе изворни говорници у неким компликованим ситуацијама које је странцима прилично тешко разумети: на пример, у такозваној мешаној ситуацији, где су присутни и мушки и женски субјекат, глагол захтева „му-шки“ конгруенцијски рефлекс, док реципроцитет тражи „средњу“ конгру-енцију, а не „мушку“ – нпр. *Оліа и Лаза су йошйовалИ једнО друїО; Оліа и Лаза су личилИ једнО на друїО* и сл. (Ивић 1995б: 138–139). Професоркини радови дају нама, страним читаоцима, не само прилику за упознавање са њеним лингвистичким мишљењем, већ и прилику за дубље упознавање са српским језичким појавама и чињеницама које се крију иза њих.

2.2. Академик Милка Ивић је у различитим периодима свог истра-живачког рада посвећивала велику пажњу аспектолошкој проблематици. Најрелевантнији радови су, на пример, *Словенски имйерайив уз неїацију* (Ивић 1958а), *Уйошреда вида у словенском имйерайиву с неїацијом* (Ивић 1958б), *Македонски йлаїолски облици за овременавање хадийуалне сийу-ације у йоређењу са срїскохрвайским* (Ивић 1982а), *О неким йринциїима*

ілаіолске іпрефіксаціје у словенским језицима (Ивић 1982б), *Načini na koje slovenski glagol ovremenjuje ponavljani radnji* (Ивић 1983б), *O vidском іару „судити / осудити“ и іоводом њеіа* (Ивић 1990), *O tzv. „vidskim parnjacima“ – iz novog ugla* (Ивић 2002) и др. Као што се види по насловима наведених радова, академик Милка Ивић бавила се проблемима видских парњака, употребе императива уз негацију, префіксаціје глагола, начина изражавања секундарног аспекта, односно хабитуалног значења и узајамног односа између граматичког и лексичког значења, који су и дан-данас актуелни у савременој словенској и општој аспектологији. На пример, у раду *Načini na koje slovenski glagol ovremenjuje ponavljani radnji* (Ивић 1983б) представљена је темељна и детаљна анализа начина изражавања регуларне и ирегуларне семантике у савременим словенским језицима. Према њеном мишљењу, при изражавању понављане радње помоћу неререференцијалне употребе глаголских облика, у словенским глаголским системима важи општи принцип који разликује време остварљивости радње и време њеног остварења. Међутим, стратегије за испољавање ових значења варирају у савременим словенским језицима. Ова чињеница наводи нас на претпоставку да је разликовање регуларне и ирегуларне семантике постојало још у прасловенској заједници, али да се систем за изражавање датих значења развио после распада те заједнице. Стога, као што је примећено у раду, у сваком словенском језику уочава се различита ситуација. Међу постојећим начинима за испољавање значења понављане радње, на пример, најчешће се преферира употреба видских форми глагола: неки севернословенски језици, као што су чешки, словачки, пољски и у некој мери руски, образују итеративне форме глагола који специјално служи за изражавање ирегуларне семантике, док у тим језицима употреба глагола несвршеног вида сигнализује да је понављање радње регуларног карактера (нпр. чешки *Pavel v sobotu CHODÍVÁ do divadla* „Павле ОБИЧНО суботом одлази у позориште“ и *Pavel v sobotu CHODÍ do divadla* „Павле РЕДОВНО суботом одлази у позориште“). Оваква семантичка опозиција се такође уочава у језицима у којима не постоји посебно граматичко (морфолошко) средство за разликовање регуларности и ирегуларности и у таквим случајевима се супротстављају постојећи видски облици глагола, односно свршени и несвршени видски облик. Дакле, у српском језику се при исказивању епизодичности обично употребљава глаголски облик свршеног вида, док се при исказивању регуларности појављује глагол несвршеног вида (уп. *Он нас ПОНЕКАД ОБИЋЕ* и *Он нас РЕДОВНО ОБИЛАЗИ*). Како ауторка примећује, ова дистинкција је секундарно средство у односу на прилошке изразе који примарно сигнализују регуларност или епизодичност радње. У неким језицима, нпр. у бугарском и словеначком, повремену радњу исказују секундарни имперфективизовани глаголи (најчешће са префиксом *іо-*), али оваква образовања нису

намењена супротстављању регуларне и ирегуларне семантике и првобитно сигнализују слабију оствареност радње. У наставку ауторка испитује начине исказивања понављане радње у прошлости и примећује да постоје два начина: фактографски начин и начин који евоцира успомене. За српски језик је ова дистинкција релевантна: први се исказује помоћу перфекта несвршеног вида, док се други исказује помоћу потенцијала (уп. *Он ЈЕ њу свакој чејврѝка ПОСЕЂИВАО* и *Он БИ њу свакој чејврѝка ПОСЕЂИВАО*). У руском се евокативно значење (*некад било, више није*) исказује помоћу перфекта итеративног глагола и израза *бывало* с презентом. У закључку ауторка тврди да свако време засебно изналази начин за исказивање значења понављане радње и да је потребно размотрити механизам исказивања датог значења и његово функционисање под неререференцијалним семантичким околностима. Поред тога, она примећује да се глаголске видске форме често искоришћавају и за означавање разлика регуларно/ирегуларно и потпуно регуларно / углавном регуларно и да треба водити рачуна о томе како ова морфолошка категорија исказује регуларну семантику. У Професоркиним аспектолошким радовима добро је осликана разлика међу савременим словенским језицима, што нам омогућује да јасно видимо одлику сваког језика. Иако је углавном разматрала српскохрватске/српске податке, увек је упоређивала те податке са подацима из других словенских језика и показивала у чему је сличност и разлика између њих. Осим тога, академик Милка Ивић у својим радовима често оставља „задатке“ за будућа истраживања. Тешко је одмах одговорити на питања или реализовати идеје које су наведене у њима, али ови „задаци“ сигурно служе као импликација за даља проучавања и мотивишу млађе истраживаче да нађу своје одговоре на Професоркине „задатке“.

2.3. Као што је већ примећено, академик Милка Ивић „*se nije mnogo bavila sintaksom glagola. Međutim, njen doprinos i u ovoj oblasti srpske sintakse nije mali*“ (Танасић 2008: 183). Најрелевантнији радови су: *Систем личних глаголских облика за обележавање времена у српскохрватском језику* (Ивић 1958в), *Словенски императив уз нејацију* (Ивић 1958а), *О ујединавању глаголских времена у зависној реченици: презент у реченици с везником „да“* (Ивић 1970), *Problematika srpskohrvatskog infinitiva* (Ивић 1974а), *Српскохрватски глаголски облици за исказивање појава које постоје у садашњости* (Ивић 1981), *О српскохрватским герундима* (Ивић 1983в), *О значењу српскохрватског илусквамперфекта* (Ивић 1980) и др. Осим наведених радова, постоје и радови који се не баве директно синтаксом, али је њихова тема повезана са њом. На пример, рад *Релевантна улога чула мириса еѝземлификована српским језичким фактима* (Ивић 2007) анализира глаголе олфакторне перцепције у савременом српском језику и илуструје њихов семантичко-синтаксички интерфејс. Ауторка прво указује да се глагол

мирисаји разликује од глагола *смрдеји* по две релевантне појединости. Семантички немаркиран глагол *мирисаји* може да буде и прелазног и непрелазног карактера, док се семантички немаркиран глагол *смрдеји* никад не користи са акузативом директног објекта (уп. *Ја сам ружу мирисала* : **Ја сам сумјор смрдела*). Употреба немаркираног *мирисаји* не зависи од врсте примљеног утиска путем олфакторно-перцептивног акта, док маркирани глагол *смрдеји* може да се употреби само кад говорник опажа крајње непријатан мирис. Даље се ради о неким синтаксичким особинама које се уочавају у различитим ситуацијама олфакторне перцепције. У српском језику, према Професоркином разматрању, глаголи *мирисаји* и *смрдеји* спајају се са предлошко-падежном конструкцијом *на* + акузатив у следећим ситуацијама: (1) кад појаве дођу у најнепосреднији контакт са појавама које испуштају специфичан мирис/смрад и због контакта појаве постану миришљаве или смрдљиве (уп. *Цела соба мирише на јорјован; Домаћици руке смрде на бели лук*) и (2) кад се неочекивано осети специфични мирис/смрад и саопштава се о каквој се врсти мириса/смрада ради (уп. *Овај њарфем мирише на руже* – пример аутора). Кад говорник није сигуран да ли је његов стечени чулни утисак тај мирис/смрад на који мисли, такође се користи конструкција *на* + акузатив, али је у овом случају глаголски предикат конституисан имперсонално. У облику акузатива се именује појава чији се карактеристични мирис/смрад говорнику чини да је осетио (уп. *Ту мирише на ђурђевак; Ту смрди на сумјор*). Професоркино разматрање нам показује како човекова когниција користећи чуло мириса обрађује свет који нас окружује и колико последице ове обраде утичу на синтаксичко-морфолошка остварења језичког израза. Како је примећено у раду, оваква датост може се применити и у настави српског као страног, јер се у речнику обично наводи која значења има нека реч, али се не наводи увек која се падежна конструкција или реченични модел користи у том конкретном значењу. Овакав приступ олакшава нам бављење контрастивном анализом српског и других словенских, али и несловенских језика. Иако је Професоркин рад оформљен као прилично кратко излагање, он нас инспирише за даље проучавање глагола перцепције у словенским и несловенским језицима. Примера ради, у јапанском језику избор између глагола *kaoru/nioi* „мирисати/смрдети“ и предикатских конструкција *kaori ga suru / nioi ga suru* „осећати се мирис/смрад“ реализује се у зависности од тога како говорник обрађује информацију добијену чулом мириса: глагол *kaoru* се пре свега употребљава за означавање ситуације када је говорнику чулни утисак изузетно пријатан, односно када се говорнику чини да је добијени мирис ароматичан, док је глагол *nioi* намењен за различите ситуације у којима мирис може да буде за говорника пријатан, неутралан

или непријатан¹. Занимљиво је приметити да се, с једне стране, селекција једног од двају основних глагола олфакторне перцепције разликује у српском и јапанском, али да се, с друге стране, ту уочава и одређена паралела у српским и јапанским синтаксичким особинама: јапански маркирани глагол *kaori* не може се употребити са директним објектом, док немаркирани глагол *nioi* може да буде и непрелазни и прелазни. Навешћемо примере:

- (1) **Watashi=wa*   *bara=o*   *kaot-ta*
       ја=nom   ружа=acc   мирисати-pst
       „Ја сам ружу мирисао/мирисала“
- (2) *Watashi=wa*   *bara=o*   *niot-ta*
       ја=nom   ружа=acc   мирисати-pst
       „Ја сам ружу мирисао/мирисала“ (примери аутора)

Предикатске конструкције *kaori ga suru* / *nioi ga suru* „осећати се мирис/смрад“ означавају ситуације у којима говорник није у стању или у могућности да мирише саме појаве које испуштају мирис/смрад². То се углавном испољава у следећим ситуацијама: (1) када неке појаве које саме нису миришљаве добијају неки мирис/смрад услед непосредног контакта са миришљавим појавама; (2) када говорник неочекивано осети специфични мирис/смрад нечега и саопштава се о каквој се врсти мириса/смрада ради; (3) када говорник није сигуран да ли је оно што осећа тај мирис/смрад на који мисли. Навешћемо примере:

¹ Потребно је приметити да се овај глагол графички разликује по два различита начина писања у зависности од тога о којем се утиску ради: када се пише као 匂 (,,мирисати“), говорник пре свега мисли на пријатан или неутралан мирис, а када се пише као 臭 (,,смрдети“), онда се ради искључиво о непријатном мирису или смраду. На овакву дистинкцију у писању утицао је кинески језик, одакле су Јапанци преузели ова два различита начина писања и у коме важи другачији од јапанског принцип разликовања ситуација олфакторне перцепције.

² Посебна предикатска конструкција ($Y=no$) $X = ga\ suru$ „осећа се X ($Y-a$)“ употребљава се за означавање перцептивне ситуације у којој говорник осети неки звук, мирис, укус, додир и предосећај, али је то неочекивано или говорник није сигуран да ли је његов утисак исправан, уп.:

- (i) *Haha=no*   *koe=ga=sur-u*
       мајка=gen   глас=nom=осећати.ce-prs
       „Чује се мајчин глас“
- (ii) *Ringo=no*   *aji=ga=sur-u*
       јабука=gen   укус=nom=осећати.ce-prs
       „Осећа се укус јабуке“ (примери аутора)

На месту X увек стоји именица која означава неки звук, мирис, укус, додир или предосећај.

(3)	<i>Heya-jū=ni</i> соба-широм=loc „Цела соба мирише на руже“	<i>bara=no</i> ружа=gen	<i>nioi/kaori=ga=sur-u</i> мирис=nom=оцећати.ce-prs
(4)	<i>Kono-kōsui=wa</i> овај-парфем=nom „Овај парфем мирише на руже“	<i>bara=no</i> ружа=gen	<i>nioi/kaori=ga=sur-u</i> мирис=nom=оцећати.ce-prs
(5)	<i>Koko=wa</i> овде=nom „Ту мирише на ђурђевак“ (примери аутора)	<i>suzuran=no</i> ђурђевак=gen	<i>nioi/kaori=ga=sur-u</i> мирис=nom=оцећати.ce-prs

У наведеним конструкцијама именица *nioi* „мирис/смрад“ употребљава се за означавање пријатног, неутралног или непријатног мириса, док именица *kaori* може да се употреби када говорник мисли да је стечени утисак крајње пријатан. Ту се опет виде неке сличности и разлике између српског и јапанског система глагола олфакторне перцепције: српски и јапански систем подударају се у томе што један од двају основних глагола функционише као немаркирани глагол који покрива шире контексте, док други, маркирани глагол означава само неку ограничену ситуацију – када је стечени мирис крајње непријатан или обрнуто. Притом, немаркирани глагол може да се понаша као непрелазни и прелазни глагол, док маркирани глагол не допушта прелазну употребу. Поред тога, и српски и јапански траже другачији синтаксички модел када говорник нема непосредан контакт са појавама које испуштају мирис/смрад. Када се ради о разликама између њих, у српском језику маркирани глагол *смрдећи* означава ситуацију са крајње непријатним мирисом, а немаркирани *мирисају* употребљава се за остале ситуације (изузев ситуација које означава глагол *њушију*), док у јапанском маркирани *kaori* описује ситуацију са крајње пријатним мирисом, а немаркирани *nioi* означава остале ситуације (изузев ситуације које означава глагол за активну олфакторну перцепцију *kagi* „њушити“). Професоркин рад, дакле, служи нам као одличан узор и олакшава нам да начинимо анализу на примеру других језика.

3. Научна достигнућа академика Милке Ивић неизмерно су драгоцене. Питања постављена и размотрена у њеним делима и дан-данас су врло актуелна и настављају да буду извор инспирације за нова лингвистичка истраживања. Имамо ту срећу што кроз читање њених дела можемо да се упознајемо са различитим аспектима лингвистичких проблема на примеру српског и других словенских језика. Оно што нам је показивала академик Милка Ивић у својим радовима и књигама служи као путоказ за примену савремених лингвистичких теорија у проучавању српског и словенских језика са синхронијског и дијахронијског становишта. Посебно би било

корисно да се за неке појаве у тим језицима које нису довољно истражене узме њена анализа као основ за контрастивна проучавања српског и неког другог – словенског или несловенског – језика.

Страним читаоцима су њена дела корисна не само у научном, односно лингвистичком смислу, већ и у практичном. У њима се налази велики број добрих писаних и разговорних примера на српском, који нам омогућују да више сазнамо о структури српског језика и његовом функционисању. Ваља истаћи да се њена објашњења различитих појава, у којима се увек води рачуна о практичној употреби језика, могу применити у настави српског језика као страног.

Нема сумње у то да су Професоркина дела велико наслеђе српске науке у целини. Захваљујући ономе што је она примећивала и описивала у својим радовима, можемо сада да пренесемо то знање младим читаоцима који су заинтересовани за српски језик, за славистику и за општу лингвистику. Верујем да ће се њена дела читати и да ће инспирисати многе који ће се бавити србистиком, славистиком и општом лингвистиком, попут нас некада и сада.

ЛИТЕРАТУРА

- Ивић 1958а: Милка Ивић, Словенски императив уз негацију, *Радови Научној гру- шћива НР БиХ* X, *Одељење историјско-филолошких наука* 4, 23–44.
- Ивић 1958б: Милка Ивић, Употреба вида у словенском императиву с негацијом, *Славјанска филологија: сборник*, Вып. II, 96–111.
- Ивић 1958в: Милка Ивић, Систем личних глаголских облика за обележавање вре- мена у српскохрватском језику, *Годишњак Филозофској факултету у Новом Сагу* III, 139–152.
- Ивић 1963: Milka Ivić, Relationship of Gender and Number in Serbocroatian Substantives, *International Journal of Slavic Linguistics and Poetics (The Hague)*, vol. VI, 51–57.
- Ивић 1966: Milka Ivić, Tipovi imeničkog roda u srpskohrvatskom književnom jeziku, *Зборник за филологију и лингвистику* IX, 41–47.
- Ивић 1968: Milka Ivić, Obeležavanje imeničkog roda u (standardnom) slovenačkom jeziku upoređeno s odgovarajućom srpskohrvatskom situacijom, *Зборник за фи- лологију и лингвистику* XI, 49–55.
- Ивић 1970: Милка Ивић, О употреби глаголских времена у зависној реченици: презент у реченици с везником „да“, *Зборник за филологију и лингвистику* XIII, св. 1, 43–54.
- Ивић 1974а: Milka Ivić, Problematika srpskohrvatskog infinitiva, *Зборник за филоло- гију и лингвистику* XV, св. 2, 115–138.
- Ивић 1974б: Milka Ivić, *Gengogaku no nagare* (prevod: Hayata Teruhiro i Inone Fumio), Токуо: Misuzu Shobo.
- Ивић 1980: Милка Ивић, О значењу српскохрватског плусквамперфекта, *Зборник за филологију и лингвистику* XXIII, св. 1, 93–100.
- Ивић 1981: Милка Ивић, Српскохрватски глаголски облици за исказивање појава које постоје у садашњости, *Јужнословенски филолоџ* XXXVII, 13–24.
- Ивић 1982а: Милка Ивић, Македонски глаголски облици за овремењавање ха- битуалне ситуације у поређењу са српскохрватским, *Македонски јазик* XXXII–XXXIII, 259–261.
- Ивић 1982б: Милка Ивић, О неким принципима глаголске префиксације у словен- ским језицима, *Јужнословенски филолоџ* XXXVIII, 51–61.
- Ивић 1983а: Milka Ivić, Izbrojivost onoga što imenica označava kao gramatički problem, *Lingvistički ogledi*, Beograd: Prosveta, 9–36.
- Ивић 1983б: Milka Ivić, Načini na koje slovenski glagol ovremenjuje ponavljaju radnju, *Lingvistički ogledi*, Beograd: Prosveta, 37–56.
- Ивић 1983в: Milka Ivić, O srpskohrvatskim gerundima, *Lingvistički ogledi*, Beograd: Prosveta, 155–176.
- Ивић 1990: Милка Ивић, О видском пару „судити / осудити“ и поводом њега, *Македонски јазик* XL–XLI, 197–200.

- Ивић 1995a: Milka Ivić, O rečima koje iskazuju ljudski stvor u najneodređenijem smislu, *O zelenom konju: novi lingvistički ogledi*, Beograd: Biblioteka XX vek, 105–122.
- Ивић 1995b: Milka Ivić, Neka zapažanja o broju i rodu, *O zelenom konju: novi lingvistički ogledi*, Beograd: Biblioteka XX vek, 128–156.
- Ивић 2002: Milka Ivić, O tzv. „vidskim parnjacima“ – iz novog ugla, *Red reči: lingvistički ogledi, četiri*, Beograd: Biblioteka XX vek, Čigoja štampa, Knjižara Krug, 62–67.
- Ивић 2007: Милка Ивић, Релевантна улога чула мириса егземплификована српским језичким фактима, *Зборник Мајице српске за филологију и лингвистику* L, 297–301.
- Марковић 2011: Милена Марковић, Библиографија академика Милке Ивић, *Јужнословенски филолоџ* LXVII, 15–99.
- Пипер–Радовановић 2008: Predrag Piper, Milorad Radovanović (ur.), *Lingvistika Milke Ivić*, Beograd: Biblioteka XX vek.
- Радовановић 2008: Милорад Радовановић, Правци у лингвистици у тумачењу Милке Ивић, *Јужнословенски филолоџ* LXIV, 385–390.
- Танасић 2008: Sreto Tanasić, Sintaksa glagola. U: Predrag Piper, Milorad Radovanović (ur.), *Lingvistika Milke Ivić*, Beograd: Biblioteka XX vek.

Канаме Н. Окано

ПРОБЛЕМАТИКА ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ И ГЛАГОЛОВ
В РАБОТАХ АКАДЕМИКА МИЛКИ ИВИЧ

Резюме

Данная работа посвящена краткому обзору некоторых работ академика Милки Ивич в честь 100-летия со дня её рождения. Как уже известно, академик Милка Ивич занималась обширными темами, охватывающими не только сербскохорватский/сербский, но и другие славянские и индоевропейские языки. Её главные научные достижения подробно рассмотрены в книге *Лингвистика Милки Ивич* (2008), но мы попытаемся указать на некоторые другие аспекты ее работ, касающихся имен существительных и глаголов, в частности, категорий числа, грамматического рода и глагольного вида. Особое внимание мы уделим следующим преимуществам: (1) работы академика Милки Ивич служат образцом для подражания при анализе того или иного явления в других славянских и неславянских языках; (2) ее работы можно применить в обучении сербскому языку как иностранному, так как они нам дают адекватные ответы на вопросы по сербской грамматике, которые часто возникают у иностранных учащихся при изучении сербского.

Ключевые слова: академик Милка Ивич, имя существительное, глагол, число, род, глагольный вид.